
مقدمه آیت اللّه شهید
سید محمد باقر صدر

بسم الله الرحمن الرحیم

مقدمه شهید صدر بر صحیفه سجادیه

نویسنده:

محمد باقر صدر

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

مقدمه آیت الله شهید سید محمد باقر صدر بر کتاب صحیفه سجادیه

مشخصات کتاب

بر کتاب صحیفه سجادیه چاپ نجف اشرف

مقدمه آیت الله شهید سید محمد باقر صدر

بسم الله الرحمن الرحیم سپاس، ویژه ی خدای جهان آفرین است. و درود و سلام بر واپسین پیامبران و رسولان حق، محمد و تبار طاهرین و یاران راستینش. بعد از سپاس و درود، صحیفه ی سجادیه، مجموعه ای از دعاهائی است که از امام زین العابدین به دست آمده است. امام زین العابدین علی فرزند حسین فرزند علی بن ابیطالب (علیهم السلام) یکی از امامان اهل بیت است که خدا آنها را از هر گونه پلیدی زدوده و به هر پاکی آراسته است. این امام، چهارمین پیشوا از امامان اهل بیت است. نیای او، امام أمیرالمؤمنین علی بن ابیطالب وصی پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله)، و اول کسی که به او ایمان آورد و کسی که - طبق گفته ی خود پیامبر (صلی الله علیه و آله) ارتباطش با او، همچون رابطه ی هارون با موسی بود. مادر بزرگش فاطمه ی زهرا، دخت پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) و پاره ای از تن او، جگر گوشه ی او - و به توصیف پدر - بانوی بانوان جهان، می باشد. پدرش امام حسین یکی از دور سرور جوانان بهشت، دو فرزند رسول، و دو گل بوستان او، کسی که درباره ی او نیای بزرگوارش گفت: «حسین منی و انا من حسین» او که در کربلا روز عاشورا به دفاع از اسلام و مسلمین، شربت شهادت نوشید. او خود، یکی از دوازده امامی است که پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) - طبق حدیث صحیح بخاری و صحیح مسلم و دیگر صحاح - در آنجا که فرمود: «الخلفاء بعدی اثنا عشر کلهم من قریش»، از آنان

خبر داده است امام علی بن الحسین (علیه السلام) به سال ۳۸ هجری و یا یکی دو سال قبل از آن متولد شد، و تا حدود پنجاه و هفت سال زندگی کرد. چند سالی در کنار جدش امام علی (علیه السلام) به سر برد، آنگاه در مکتب عمویش حسن (علیه السلام)، و پدرش حسین (علیه السلام)، دو فرزند پیامبر (صلی الله علیه و آله) رشد کرد، و از علوم نبوت و دست آوردهای پدران پاکش، تغذیه نمود. تا جایی که در زمینه ی علمی و دینی مبرز گردید، در دین خدا امام شد، و مشعل علم و حکمت، و مرجع حلال و حرام گردید. و او در ورع و پرستش خدا و پارسایی، نمونه ی جهان و زمان شد. همه ی مسلمانان به دانشش، به استقامتش، و به برتری اش ایمان آوردند. و هوشیاران تسلیم رهبری و فقاهت و مرجعیت او گردیدند. زهری گوید: «در میان بنی هاشم، برتر از علی بن الحسین و فقیه تر از او کسی را ندیدم» در سخن دیگرش گوید: «من هیچ قرشی که از او برتر باشد ندیده ام». سعید بن مسیب گوید: «من هیچ گاه مثل علی بن الحسین کسی را نیافتم». «مالک» پیشوای مسلمانان اهل سنت گوید:«او را به خاطر کثرت خدا پرستی اش زین العابدین لقب دادند». «سفیان بن عیینه» گوید:«هیچ فردی از بنی هاشم را برتر و آگاهتر از زین العابدین ندیدم». «شافعی» امام دیگر اهل سنت، علی بن الحسین را آگاهترین مردم مدینه شمرده است. این حقیقت را حتی زمامداران معاصرش خلفای بنی امیه با همه ی بدخواهی ها که نسبت به او داشتند، پذیرفته اند. برای نمونه «عبدالملک بن مروان» به امام (علیه السلام) گوید: «خدا چنان دانش،

دین و پارسایی به تو داده که هیچ کس قبل از تو جز پدرانت بدان تشرف نیافته اند». در این باره عمر بن عبدالعزیز گفت:«زین العابـدین چراغ دنیا و جمال اسـلام است». مسـلمانان عموما نسـبت به این امام، وابسـتگی عاطفی شدیدی در خود، احساس می کردنـد و در عمـق دل به او مهری ویژه داشـتند. پایگـاه ملی امـام (علیه السـلام) در همه جـای جهـان اسـلام، در دل هـای امت گسترش یـافته بود، چنـان که وقتی در آن زمـان در موقف عظیم کنگره ی حـج، «هشام بن عبـدالملک» برای انجام مراسم حج شرکت کرده طواف خـانه گزارد، خواست اسـتلام حجر کنـد از کثرت جمعیت نتوانست. منبری برایش نصب کردنـد روی آن برنشـست منتظر مانـده بود که ناگاه امام زین العابـدین (علیه السـلام) از در مسـجد روی آورده به طواف خانه ی خدا پرداخت (هشام خود می دیـد و مردم همه نظاره می کردنـد که) امام هر وقت به محل حجرالأسود می رسـید، جمعیت راه را برای او باز می کردند، مردم از اطراف حجرالأسود دور می شدند تا او بتواند اسـتلام حجر کند؛ زیرا مردم همه او را خوب می شـناختند و به او مهر می ورزیدنـد. با اینکه از بلاد و خانواده های مختلفی بودنـد. فرزدق شاعر، موفق شد در قصـیده ی دلنشـین معروفش این حقیقت را ثبت کنـد. بایـد بـدانیم اعتماد مردم به امام زین العابـدین (علیه السـلام)، تنها از ناحیه ی آ گاهی های مـذهبی و خصائل روانی اش نبود، بلکه او را رهبر خود و ملجأ و پناه خود در همه ی مشـکلات و مسائل زندگی می دیدند، به نزد او می شتافتنـد تا همچون پـدران طاهرینش به مسائل آنها رسـیدگی فرمایـد. از این رو وقتی عبـدالملک خلیفه ی اموی با پادشاه روم درگیری پیدا کرد، و

پادشاه روم از نیاز آن روز مسلمانان بهره برداری کرده او را تهدید کرد که نقدینه های آنان را برای تحقیر مسلمانان از کشور روم وارد کند و در مقابل آن، هر قراردادی که خواست با آنها ببندد، در اینجا عبدالملک متحیر و بیچاره شد. عرصه ی زمین بر او تنگ آمد، با خود گفت: گمان می کنم من بدترین فرزندی باشم که در اسلام متولد شده است، لذا مسلمانان را دعوت به گردهمایی کرد و با آنها به مشورت پرداخت. هیچ کدام نظری که بتواند آن را به کار بندد، اظهار نکردند. در آنجا مردم به او گفتند: تو خود می دانی راه فرار از این مشکل به دست چه شخصی است. فریاد برداشت وای بر شما چه کسی این کار از او ساخته است؟ گفتند: باز مانده ی اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) گفت: راست گفتید. و همینطور هم بود او برای رفع این مشکل به امام زین العابدین (علیه السلام) پناهنده شد. امام (علیه السلام) فرزند خود محمد بن علی الباقر را به شام گسیل داشت، و تعلیمات لازم را به او داد. در آنجا امام باقر طرحی نو، برای تنظیم پول مسلمانان ارائه داد و کشور اسلامی را از موقعیت استعماری نجات داد. مقدر چنین بود که امام (علیه السلام) مسؤولیت های رهبری، و روحانی خود را بعد از شهادت پدرش به دست گیرد. این مقام مقدس را در نیمه ی دوم قرن اول، در باریکترین شرائطی که بر امت اسلامی می گذشت، یعنی مرحله ای که موج فتوحات صدر اسلام پیامدهایی به دنبال آورده بود، تعهد فرمود. این موج با هیجان روحی اش، با حماسه ی رزمی ایده ئولوژی اش، تا آن زمان

کشیده شده بود، موجی که قدرت فرمانروایی کسراها و قیصرها را متزلزل ساخت، و ملل مختلف و بلاد گسترده ای را، به دعوت جدید فرا خواند و در پیامد آن، مسلمانان آن روز، یعنی نیمه ی دوم قرن اول هجری زمامدار بخش عظیمی از جهان متمدن شدند. با اینکه زمامداری گسترده، نیروی عظیمی در زمینه ی جهانی برای مسلمانان از نظر سیاسی و نظامی به وجود آورد، آنان را در برابر دو خطر بزرگ، بیرون از حدود سیاسی و نظامی قرار داد، و ضرورت ایجاب می کرد از همان ابتداء با یک حرکت قاطع جلو آن دو خطر ایستادگی شود. یکی از آن دو، خطر آگاهی مسلمانان از فرهنگ های متنوع و مبانی قانونگزاری دیگران و اوضاع اجتماعی مختلف آنان بود، که بر اثر برخورد با ملت هایی که فوج فوج به اسلام وارد می شدند فرهنگ و تمدن اسلامی را مورد تهدید قرار می داد. از این رو لازم بود در زمینه ی علمی کاری انجام شود تا مسلمانان به اصالت فکری و شخصیت قانونگزاری ویژه ی خود، که از کتاب و سنت در اسلام الهام می گیرد، واقف گردند. در اینجا ضرورت یک حرکت فکری اجتهادی به نظر می رسید تا در چهار چوب تعالیم اسلامی، افق فکرهای مسلمانان گسترش یابد، و در نتیجه بتوانند مشعل هدایت کتاب و سنت را با روحیه ای کوشا، آگاه پیگیر و هوشیار به دست گرفته و در موارد مفید و مورد نیازشان در اوضاع جاری خود از آن برخوردار گردند پس باید اصالت شخصیت اسلامی حاصل کنند و بذر اجتهاد و تلاش از برای یافتن راه حق در دل آنها افشانده شود. و این کاری بود که امام

علی بن الحسین زین العابدین (علیه السلام) بدان دست زد. او کلاس درس خود را در مسجد پیامبر (صلی الله علیه و آله) آغاز کرد، و با اشاعه ی انواع معارف اسلامی از: تفسیر، حدیث، فقه و غیره با مردم سخن گفت و از علوم پدران پاکش بر دلهای آنان فرو ریخت، آگاهانشان را به مبانی فقه اسلام و شیوه ی استنباط احکام، تمرین داد. از این کلاس درس، تعداد قابل توجهی از فقهای مسلمین فارغ التحصیل شدند. این کلاس بنیاد فکری مهمی، برای مکاتب فقهی اسلامی شد. و نیز بنیادی برای حرکت فعال فقه در بین مسلمانان گردید. انبوه عظیمی از قاریان قرآن، و حافظان کتاب و سنت، او را به رهبری خود پذیرفتند و گردش جمع شدند. سعید بن مسیب گوید: قاریان قرآن به مکه نمی رفتند مگر وقتی که علی بن الحسین می رفت. وقتی او برای حج حرکت کرد ما نیز یک هزار سواره ملازم رکاب او بودیم. خطر دوم، ناشی از پیشامد امواج رفاه و آسایش در جامعه ی اسلامی در پیامد هولناک فتوحات نامبرده بود. چون این امواج هر جامعه ای را در معرض خطر قرار می دهد، خطر کشیده شدن به لذات دنیا، و اسراف و افراط در فرو رفتن در تجملات و زیبایی های زندگی محدود این جهان، و در نتیجه، آن عشق سوزانی که از ارزش های اخلاقی و پیوندهای روحی نسبت به خدا و روز قیامت در مسلمانان پدید آمده، خطر خاموش شدن آنها تا جایی بود که احتمال می رفت این پیوندها کاربرد خود را در مقابل انسان ها و برای رسیدن به اهداف عظیم خود از دست بدهند. درست همین اوضاعی که امروز پیش آمده

است. کافی است شما نگاهی به کتاب اغانی ابوالفرج اصفهانی بیفکنید تا مطلب روشن گردد. امام علی بن الحسین (علیه السلام) این خطر را احساس فرموده، و برای علاج آن آغاز به کار کرد. برای جلوگیری از آن، «نیایش» را بنیاد قرار داد. صحیفه ی سجادیه که امروز در دست ماست، محصول و نتیجه این نیایش هاست. این امام بزرگ با قدرت بلاغت بی مانند، و نیروی بیانی که روشهای ادبیات عرب از رسیدن به آن ناتوانند، و اندیشه ی الهی مخصوص به خود، توانست از ظریفترین و دقیقترین مفاهیمی که رابطه ی انسان را با خدا نشان می دهد، و نشاط و وجد خدا یابی او را بر می انگیزد، و وابستگی و تعلق انسان به مبدأ و معاد را تجلی می بخشد، تعبیر بسازد و ارزش های اخلاقی و حق و تکلیف ناشی از آن را در قالب تعبیر و کلمات مجسم نماید. می گویم: امام علی بن الحسین با این مواهبی که به او داده شده توانست از عملکرد نیایش خود، یک جو روحی در جامعه ی اسلامی بسازد که یک فرد مسلمان در برابر تند باد هوسها پایدار بماند. و وقتی زمین می خواهد او را به طرف خود بکشاند، او محکم به خدایش وابسته شود و به او بفهماند برای چه ارزش های روحی روی زمین پدید آمده، تا این که در دوران ثروت و رفاه در روی آن امین باشد همان گونه که در روزگار گرسنگی که سنگ به شکم می بست امین می بود. در حالات امام (علیه السلام) آمده است که او در هر جمعه برای مردم سخنرانی می کرد، آنان را به زهد در دنیا و رغبت و شوق به کارهای آخرت

فرا می خواند و موعظه می کرد و قطعه هایی از انواع نیایش، ستایش و ثناهایی که نشان دهنده ی بندگی خالصانه ی او نسبت به خدای سبحان و بی همتا و بی انباز است به گوش مردم می خواند. به این ترتیب صحیفه ی سجادیه را باید به عنوان بزگترین عمل اجتماعی متناسب با ضرورت مرحله ای که مسؤولیت رهبری آن به عهده ی امام (علیه السلام) بود، معرفی کرد. علاوه بر آن یگانه میراث فرهنگ الهی، یک منبع بزرگ مکتبی، و یک مشعل هدایت ربانی، و یک مدرسه ی اخلاق و تربیت اسلامی است که با گذشت روزگاران پایدار می ماند و انسانیت پیوسته به این میراث محمدی و علوی نیازمند است و هر چند گمراهی های شیطان و فریبندگی دنیا فزونتر گردد، نیاز به آن بیشتر می شود. درود بر امام ما، روز ولادتش، روز ادای رسالتش، روز مرگ و روز زندگی دوباره اش.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹